

Signalen van dierverwaarlozing vaak genegeerd

‘Wegkijken is geen optie’

Erfbetreiders vinden het vaak lastig om signalen van verminderd dierwelzijn bespreekbaar te maken. Vooral voerforlichters blijken het lastig te vinden aan de bel te trekken. Dat moet veranderen, meent Lizanne Roeleven: “Door in actie te komen verraad je de boer niet, maar help je hem juist. Geen actie ondernemen is geen optie.”

Het erf wordt steeds slordiger, de post hoopt zich op, afspraken worden afgezegd, rekeningen worden niet op tijd betaald en het dierenwelzijn verslechtert. Bijna elke erfbetreder krijgt er wel een keer mee te maken: signalen die kunnen wijzen op verminderde

dierzorg. Maar hierop actie ondernemen is vaak een stap te ver, merkt Lizanne Roeleven. Zij geeft in samenwerking met het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren de training ‘Bespreekbaar maken van dierverwaarlozing’, bedoeld voor erfbetreiders. Zij krijgen tijdens de training handvatten aangereikt: welke signalen wijzen op verminderde zorg voor dieren? Welke acties kun je ondernemen? Hoe ga je het gesprek aan met de boer?

De training is hard nodig, want actie ondernemen is niet vanzelfsprekend. “Zeker niet bij voerforlichters. Die groep blijft echt ver achter”, benadrukt Menno Douma van het Vertrouwensloket. “Ze melden relatief weinig vergeleken met andere erfbetreiders.”

Steun van convenant

In 2012 is het convenant ‘Signalering dierenverwaarlozing’ ondertekend door bedrijven, banken en overheidsorganisaties, waaronder Nevedi. Dit convenant heeft tot doel om dierverwaarlozing te voorkomen. “Dierverwaarlozing is slecht voor de boer zelf, maar ook voor het beeld van de sector”, stelt Douma. In het convenant staat onder meer dat er actie moet worden ondernomen wanneer een erfbetreder signalen van verminderde dierzorg ziet. Roeleven: “Toch vinden veel erfbetreiders het moeilijk om dit bespreekbaar te maken.” Zij hoort hiervoor verschillende redenen tijdens haar cursussen: erfbetreiders zijn bang hun relatie met de veehouder te schenden, ze zijn bang voor de reactie van hun werkgever, ze vinden dat ze zich niet moeten bemoeien met de situatie van de boer, vinden het de verantwoordelijkheid van de dierenarts om actie te ondernemen of ze zijn er niet zeker van of de signalen wijzen op verminderde zorg voor dieren. “Er zijn interne barrières, die vaak worden veroorzaakt door angst en onwetendheid.”

Signalen dierverwaarlozing

Signalen die op verminderde dierzorg kunnen wijzen, zijn onder meer:

- Steeds slordiger erf
- Dierenarts komt zelden
- Niet of te laat betalen van rekeningen
- Veel sterfte onder de dieren
- Slechte ontwikkeling van de jonge dieren
- Geen droge ligplaatsen
- Ongeopende of ongelezen post
- Afspraken worden afgezegd
- Veehouder trekt zich terug en is stil
- Veehouder neemt de telefoon niet meer op

De volledige signalenkaart is te downloaden via de website van het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren: www.vertrouwensloketwelzijnlandbouwhuisdieren.nl.

Menno Douma van het Vertrouwensloket benadrukt dat erfbetreiders niet moeten wachten met in actie komen totdat ze duidelijke signalen van dierverwaarlozing zien. “Als een erfbetreder ziet dat de situatie op een bedrijf verslechtert, is dat reden om actie te ondernemen. We willen verwaarlozing immers voorkomen.”

Een animatiefilm voor erfbetreiders over dierverwaarlozing is te vinden op YouTube: <https://youtu.be/vgQHqMM10w>

Erfbetreders hebben verschillende opties wanneer ze signalen van verminderde dierzorg waarnemen.

Meerdere opties

Volgens Roeleven is het goed dat erfbetreders zich realiseren dat ze gesteund worden door het convenant om in actie te komen. “Als het goed is, staat je werkgever er dus achter en is er ook een contactpersoon dierverwaarlozing aanwezig binnen het bedrijf. Actie ondernemen betekent trouwens niet hetzelfde als een melding maken van dierverwaarlozing”, benadrukt zij. “Je hebt meerdere opties: je kunt ook in gesprek gaan met de veehouder, met je leidinggevende, met andere erfbetreders die op het betreffende bedrijf komen, of contact opnemen met het Vertrouwensloket. Voor welke vorm van actie je kiest, maakt niet uit. Als de signalen maar tijdig worden opgepakt, zodat veel ellende voor mens en dier voorkomen kan worden.”

Douma vult aan: “Via het Vertrouwensloket kun je een melding maken van verwaarlozing, maar je kunt ons ook bellen om advies in te winnen of om te overleggen. Bijvoorbeeld of bepaalde signalen wijzen op verminderde zorg voor dieren.”

Handvatten

Wanneer de erfbetreder denkt dat er sprake is van verminderde dierzorg, kan hij ervoor kiezen met de boer in gesprek te gaan. Tijdens de cursus geeft Roeleven hiervoor handvatten: “Het is belangrijk dat je een open houding aanneemt en de boer niet veroordeelt. Houd je dus bij de feiten en bij de dingen die je ziet. Je kunt bijvoorbeeld zeggen: ‘Ik zie dat je je erf de laatste tijd minder goed verzorgt. Waardoor komt dat?’ Een verwaarloosd erf hoeft natuurlijk niet te duiden op dierverwaarlozing. Eén signaal is eigenlijk geen signaal, maar als het erf altijd erg netjes was en nu ineens niet meer, kan dat wijzen op problemen.

Erfbetreders kunnen de situatie vaak goed inschatten door hun relatie met de boer. Ze weten wat er in zijn privéleven speelt en of er meer aan de hand is.”

“Financiële, sociale of psychische problemen zijn risicofactoren

voor een verslechterde bedrijfsvoering en zorg voor dieren”, weet Douma. “Als er zich een scheiding, sterfgeval, chronische ziekte in de familie of een grote bedrijfsuitbreiding bij een veehouder voordoet, vraag de boer dan altijd hoe het met hem gaat en of hij het allemaal nog aankan. Houd een extra oogje in het zeil en wees alert op signalen van verminderde zorg voor dieren”, adviseert hij.

Melden

Wanneer een erfbetreder verminderde dierzorg vermoedt en een melding maakt bij het Vertrouwensloket, dan gaat er een preventieteam op pad. Dit team bestaat uit een dierenarts en een bedrijfsdeskundige. “Zij gaan kijken wat er precies aan de hand is op het bedrijf en maken samen met de boer zo nodig een plan van aanpak. Ook wordt bekeken of de veehouder eventueel extra begeleiding nodig heeft van bijvoorbeeld een maatschappelijk werkster of een financieel adviseur”, legt Douma uit. Afhankelijk van de situatie begeleidt het team van het Vertrouwensloket de boer drie of zes maanden. Wanneer nodig wordt de begeleiding daarna overgenomen door het reguliere circuit. Roeleven: “Het is dus niet zo dat wanneer je een melding doet de NWWA wordt ingelicht. Dat is een misverstand. Daarnaast is het goed je te realiseren dat je met een melding de veehouder niet aan de schandpaal nagelt, maar juist helpt. In eerste instantie voelt een boer zich misschien verraden, maar later is hij er eigenlijk altijd blij mee. Hij krijgt begeleiding om zijn bedrijf weer op orde te krijgen. Ze zien het achteraf vaak als een kantelpunt in hun leven, in de positieve zin.”

Nieuwe data voor de cursus ‘Signalen dierverwaarlozing’ zijn nog niet bekend. Het is ook mogelijk de cursus in-company te organiseren.

Hiervoor kan contact opgenomen worden met Lizanne Roeleven:
info@roeleven-co.nl